

תת"ע 2477/11/22 - מוחמד ג'בארין נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום לתעבורה בעכו

תת"ע 2477-11-22 מדינת ישראל נ' ג'בארין
תיק חיצוני: 10251921325

בפני כבוד השופטת יונת הברפלד-אברהם
מבקש מוחמד ג'בארין
נגד מדינת ישראל
משיבה
החלטה

1. לפני בקשת המבקש לביטול כתב האישום כנגדו, במסגרתו הואשם המבקש כי נהג ברכב כשרישיון נהיגתו פקע ביום 24.1.20.

2. לטענת המבקש, יש לבטל את כתב האישום היות והמבקש לא נחקר כלל ביחס לאירוע המיוחס לו בכתב האישום, למרות שהובא לתחנת המשטרה, ובנוסף, לא הועברה להגנה רשימת חומרי החקירה. סעיפי החוק שבסיס טיעוניו הם 149(3) ו-149(10) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982. לטענת ב"כ המבקש, העובדה כי המבקש לא נחקר בגין האירוע מהווה פגיעה חמורה בכללי הצדק הטבעי ובזכות הטיעון. לשיטת ב"כ המבקש, חובתה של הרשות היא לבצע חקירה ראויה ולבדוק את גרסת החשוד קודם להגשת כתב אישום, כך שיכול להיות שהמבקש היה יכול להעלות לטובתו טענות עובדתיות או משפטיות רלוונטיות לחשדות המועלות כנגדו.

3. המשיבה טענה כי יש לדחות את טענת המבקש היות ונרשמו דבריו בדו"ח ומשכך הטענה שגרסתו לא הובאה הינה שגויה. בנוסף, טענה, כי אם המשטרה תצטרך לבצע חקירה בכל הזמנה לדין או הודעת ברירת משפט, לא תוכל המשטרה לאכוף עבירות תנועה ולבצע את עבודתה. לטענתה, לא בכדי המחוקק קבע את האפשרות להגשת כתבי אישום שלא על ידי פתיחת תיק חקירה, אלא על ידי הזמנה לדין. בנוסף, לעניין חומרי החקירה, אכן אין רשימת חומרי חקירה בתיקים מסוג הזמנה לדין, אך ב"כ המשיבה הסכימה להכין ולהגיש את המבוקש ישירות לב"כ המבקש.

4. לאחר שעיינתי בטענות הצדדים, מצאתי כי דין הבקשה להידחות.

5. המשיבה הפנתה להחלטתו של בית המשפט לתעבורה בבאר שבע (תת"ע 10459-01-20), אשר מעיון בה עולה כי העובדות שם ובתיק שלפני דומות ורלוונטיות למחלוקת דנן. בית המשפט שם סקר את הטענות העובדתיות והמשפטיות של הצדדים, שגם הן דומות לטענות שעלו בפני בהליך זה ומפאת הקביעות שם והרלוונטיות להליך שלפני, אביא מדברי בית המשפט שם, באריכות.

6. בית המשפט לתעבורה בבאר שבע הפנה לכך כי על פי סעיף 239א(א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב - 1982, הגשת כתב אישום בעבירות תעבורה, שאינן תאונות דרכים, אינה דורשת ומותנית בחקירה מקדימה אלא ניתן לשלוח לאדם כתב אישום אם במהלך שנה מיום ביצוע העבירה לכאורה נשלחה לחשוד הודעה על ביצוע העבירה. בית המשפט אף הפנה לתפ (נצ') 1627/04 מד"י נ' טוהר רפי ואח' אשר קבע:

"חקירת חשד לעבירה הינה פעולה שנועדה מבחינת תכליתה לטובת הציבור, ואין לאיש זכות מוקנית להיחקר. ההחלטה אם לחקור אדם כלשהו במסגרת חקירה - חשוד או עד, נתונה כולה לשיקול דעת הרשות החוקרת, כמובן בכפוף לדרישות הסבירות ולבקרה שיפוטית של בית המשפט הגבוה לצדק. מכאן שאין לנאשמים כל זכות לטעון כי נפגעה זכות שלהם בכך שהרשות נמנעה מחקירתם. כאשר נבחנת ההחלטה באספקלריה של הפגיעה האפשרית בהגנת הנאשמים כתוצאה מהעדר חקירתם, נמצא כי לא זו בלבד שלא נגרמה להם כל פגיעה שניתן להצביע עליה, וגם ב"כ הנאשמים לא טען לפגיעה כלשהי ביכולתם להתגונן, אלא שלמעשה מהווה הדבר עבורם יתרון דיוני מסויים, שכן אין הם כבולים לגירסה שמסרו כבר בעבר, והעלולה לשמש כראיה נגדם."

עוד נקבע על ידי בית המשפט לתעבורה בבאר שבע כי "גם אם באופן הגיוני ולפי נהלי המשטרה, ראוי ונכון לבצע חקירה לחשוד ולקבל את עמדתו לחשדות המועלים כלפיו (קל וחומר כאשר המדובר בחקירה תחת אזהרה), הרי שכאשר בעבירות תעבורה עסקינן, גם המחוקק מצא הצדקה לאזן בין כללי החקירה הנוקשים בעבירות פליליות "קלאסיות" ובין הכללים שיחולו על עבירות תעבורה, שם כאשר לא מדובר בגרימת תאונה, חובת החקירה המוקדמת אינה קיימת ואינה מהווה תנאי להגשת כתב אישום" וכי "אין המדובר בהתנהלות בלתי סבירה של הרשות החוקרת בנסיבות של ביצוע עבירת תעבורה לכאורה (שלא גרמה לתאונה), ואין מניעה משפטית להגשת כתב אישום כנגד החשוד גם אם לא נחקר לאחר נהיגתו לכאורה בזמן פסילה, תחת אזהרה".

לעניין טענת ההגנה מן הצדק קבע בית המשפט כי - "בעבירות תעבורה האינטראקציה בין שוטר לחשוד מהווה הליך חקירתי כאשר כתב האישום בעבירות תעבורה נרשם על פי רוב בזירה (המדובר בטיוטה שמחייבת חתימת תובע בהמשך), כאשר אותו מסמך נמסר לידי החשוד תוך ציון מועד המשפט העתידי אליו מזומן הנהג מיד עם מפגשו עם השוטר. המדובר בהליך ייחודי לעבירות תעבורה ולכן גם חוקק המחוקק לא מעט סדרי דין והוראות חוק יעודיות ומיוחדות לתחום התעבורה."

הצורך להוביל לחקירה מהירה, יעילה ופשוטה של עבירות תעבורה, מאפשר לשוטרים שלא לזמן כל נהג חשוד לחקירה בתחנת המשטרה, אין צורך או חובה להזהיר את הנהג או לתת לו זכות היועצות טרם תיעוד תגובתו לדוח אשר נרשם לו, ולמעשה בהתאם לחוק, לא מעט עבירות תעבורה משתכללות לכתב אישום מבלי שבוצע כלל מפגש בין השוטר לנהג (ראה בעניין זה את יכולת המדינה לתעד עבירות עם מצלמה אוטומטית ואגב כך משלוח כתב אישום וזימון למשפט ללא כל חקירה מקדימה של הנאשם).

הנני ער לעובדה כי בפרשה שבפני עוכב החשוד לתחנת המשטרה והייתה הזדמנות לגוף החוקר לבצע לו חקירה (אף תחת אזהרה). אולם, החלטת המשטרה שלא לחקור את החשוד, אינה הופכת את ההליך שהופעל כלפיו לסוג של התעמרות או פגיעה ממשית בתחושת ההגינות כלפיו. גם אם טעה השוטר בשיקול דעתו עת החליט שלא לחקור את החשוד בתחנת המשטרה, אין המדובר בהחלטה שהפגם בה יוצר כלפי החשוד עיוות

דין אשר פוגע בהגנתו. החשוד (היום הנאשם) רשאי להביא כל גרסה שימצא לנכון במהלך משפטו, ואילו המדינה לא תוכל לעמת אותו עם כל גרסה קודמת שמסר. למעשה, המדובר ביתרון של החשוד, שכן נחקר אחר שבוחר ב"זכות השתיקה" עשוי לחזק את ראיות המדינה מעצם בחירתו הלגיטימית לשתוק, ואילו במקרה דנן, היעדר חקירת החשוד לא יוצרת כל חיזוק לראיות המדינה".

7. במקרה שלפני מדובר בעבירה, לכאורה, של נהיגה כאשר רישיון הנהיגה פקע. אם למבקש טענות עובדתיות, או אחרות, המלמדות כי לא ביצע את העבירה, אין כל מניעה כי אלו ישמעו במסגרת ניהול התיק. מפאת המגבלות שלא מאפשרות לבית המשפט, בשלב הזה, לרדת לגוף הטענות ולשמוע האם אכן קיימות טענות שיכולות היו להישמע עת הובא המבקש לתחנת המשטרה, שהיה בהן כדי למנוע הגשת כתב אישום כנגדו, קיים קושי לדון מהותית בטענות המבקש, וגם מסיבה זו, טענות אלו יידונו במסגרת שמיעת הראיות בתיק.

8. בשלב הראשוני, בעת המפגש בין המבקש לבין השוטר, ניתנה למבקש האפשרות להתייחס לטענות המועלות בפניו, גם התייחסות זו אינה חשופה בפני בשלב זה, אולם האפשרות להתייחס לטענות השוטר, ניתנה למבקש ודי בכך בשלב זה. לא ניתן לצפות כי בעבירות תעבורה, שלצערנו הינן רבות ותכופות, יצופה מהמשטרה לבצע חקירה בכל תיק ותיק, מה שיקשה על יעילות עבודת המשטרה ויסרבל את פעילותה.

9. לא שוכנעתי כי אפשרותו של המבקש להתגונן נפגעה ובטח לא עד כדי עיוות דין. השימוש בהגנה מן הצדק צריך להיעשות במקרים חריגים ובהתאם למבחנים שנקבעו בפסיקה ורק כאשר נפל פגם מהותי וחריג, ואין זה המקרה שלפני.

10. לעניין טענת המבקש לזכות הנאשם לעיין בחומרי החקירה, זכות זו מעוגנת בסעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 כך שאם חומרי החקירה לא יועברו למבקש, ניתן יהיה לפנות בדרך זו.

לאור האמור לעיל, הבקשה לביטול כתב האישום, נדחית.

אני קובעת ישיבת הקראה ליום 11.10.23 שעה 09.30.

המזכירות תזמן את הצדדים.

ניתנה היום, כ"ד סיוון תשפ"ג, 13 יוני 2023, בהעדר הצדדים.